

- 1299 *många [...] yttra* || 1. de traditio[n-
ner] || 2. på högre <-> se
- 1300 *en [...] stam* || 1. folk || 3. ett
Turk[iskt]
- 1301 The sentence is incomplete.
- 1302 *rörande* || om
- 1303 *uppför [...] lilla* || till den lil[la]
- 1304 *sistn.* || denna
- 1305 *hästar* || ko[r]
- 1306 *Några Upplysningar* || *Upplys-
ningar*
- 1307 *Finnar* || KK Coll. 539.29.14: *Finnarne*
The final version of this re-
port was sent by Castrén to the
Ecclesiastical Expedition of the
Imperial Senate in Finland and
it is preserved as a clean copy
by his own hand in KA Senate
Archives, Ecclesiastical Expedi-
tion KD 22/5 1849, consisting of
six pages on three sheets of fo-
lio size (35.4 x 22.2 cm). The draft
in KK Coll. 539.29.14 p. 609–619
(Varia 4.14) consists of five loose
sheets measuring ca. 21.5 x 35
cm. This edition follows the fi-
nal version but its differences
from the draft version have been
shown and the pagination is giv-
en according to the draft ver-
sion. See also Castrén 1848l.
Senator Lars Gabriel von Haart-
man (1789–1859) had given Cast-
rén the task of collecting informa-
tion on the conditions of Finnish
prisoners in Siberian mines, and
Castrén’s report was discussed in
the Senate of the Grand Duchy of
Finland on 21 May 1849. Juntunen
1983: 88–89. The text was original-
ly published as Castrén 1870c. (TS)
- 1308 Both criminal and political pris-
oners as well as prisoners of war
were sent to Siberia since the 17th
century. The mining industry, in
particular, would not have been
possible without prisoner labour.

❖ 160 ❖ Om andra äldre, försvunna folkslag funnos här på orten inga muntliga berättelser, men ur skriftliga urkunder finner man den upplysning att Mongolerna¹²⁹⁵ icke varit den Baikalska bygdens urälsta innewånare. De¹²⁹⁶ Mong[oliska] historiska [skrifterna] uppgifva, att på den tid då i Tibet regerade en Furste wid namn Dalaj-Sobin-Aru-Altan Schiretu¹²⁹⁷ en af hans Embetsmän Longnam ägde tre söner, hvilka begåfvo sig till främmande länder och den yngsta, benämnd *Burtutschino* till den ”stora floden Baikal,” i hvars närhet han träffade ett folk, som benämnes *Bité*. Min källa, som är en gammal handskrift och förmodl[igen] ett utdrag ur Sinen Sitsen Chan Taidshi lemna¹²⁹⁸ ingen vidare upplysning om det nyssomför-
mällda folket, men många¹²⁹⁹ både lärda och olärda Buräter har jag hört yttra den förmodan, att ifrågawarande *Bite* varit Kirgiser d. ä. en¹³⁰⁰ Turkisk stam. Namnet¹³⁰¹

❖ 162 ❖
CONT. Men i st[ället] för att uppehålla mig wid dessa benämningar

Efter dessa flyktiga anmärkningar rörande¹³⁰² den Sabajkalska nejdens äldre innewånare återkommer [jag] till min resa, som ifrån stränderna af Bajkal utan uppehåll fortgick till *Werchneudinsk* och härifrån uppför¹³⁰³ *Selenga* till den lilla staden *Selenginsk*. I nejden af sistn[ämnda]¹³⁰⁴ stad öfverraskades jag d. 4. Mars helt oförmodadt af bar mark och dammande landswägar. Boskapen betade på stepperna och herdarna redo af och an för att upprätt-hålla ordning i sin fyrfota här, som bestod af hästar¹³⁰⁵, kor, får, getter och kameler. Mycket liknande sig till vår etc.

❖ 609 ❖ **25** *Några Upplýsningar*¹³⁰⁶ *om de till Sibirien deporterade Finnar*¹³⁰⁷

Alla de till Sibirien deporterade Finnar¹³⁰⁸ inbegripas under en¹³⁰⁹ af de allmänna rubrikerna: 1° *Arbetsfångar* (катаржные¹³¹⁰) och 2° *Colonister* (Поселенцы). Till förra classen höra endast sådana gröfre förbrytare, som enligt Finsk lag dömas till döden¹³¹¹. Classen af Colonister innefattar enligt ordets i lag stadgade betydelse alla slags mindre¹³¹² brottslingar,¹³¹³ såsom tjuftar, lurendrejare, lösdrivvare, politiska förbrytare, religions-svärmare och så vidare. Både de förra och de sednare äro¹³¹⁴ förlustige alla sina medborgerliga rättigheter, men då arbetsfångarne äro bundna wid en viss ort och ett visst¹³¹⁵ yrke, äga deremot Colonisterna rättighet att obehindradt röra sig inom Sibi-riens område och sysselsätta sig med hvarje fri¹³¹⁶ näringsgren. Hvarje arbetsfånge erhåller af Kronan¹³¹⁷ ett bestämdt, efter hans krafter och skicklighet afpassade arbete, samt¹³¹⁸ åtnjuter för detta sitt arbete ett offentligt underhåll. Colonisten dere-
❖ 610 ❖ mot er¹³¹⁹ håller¹³¹⁹ af Kronan¹³²⁰ intet underhåll, men har å andra sidan också inga skyldigheter¹³²¹ att uppfylla – ja han är till och med befriad ifrån skatten och rekryteringen, samt står i detta afseende friare¹³²² än Kronobonden¹³²³.

Finska¹³²⁴ arbetsfångarne i Sibirien äro ganska få till antalet och lefva spridd öfver hela landet¹³²⁵ vid särskildta grufvor, fabriker, arbets-
hus, bränvinsbrännerier¹³²⁶ och andra allmänna

After being released, the former prisoners were obliged to remain as settlers in Siberia. The first Finnish prisoners were sent to Siberia during the Great Northern War of 1700–1721 and the last ones in 1888. There were several Finnish colonies of former prisoners in the Governorates of Tobol'sk, Omsk and Enisejsk in the 19th century. During Castrén's journey, the most important one of these was Ryžkovo in the Governorate of Tobol'sk but it was destroyed by fire in the spring of 1848. Juntunen 1983; Granö, J.G., 1905: 6, 9 etc.; Kaila 1916: 1393, 1400–1402; Granö, P., 1926. (TS)

1309 *en* || någon

1310 *катаржные* || KK Coll. 539.29.14: катаржные

1311 *döden* [...] *Colonister* || KK Coll. 539.29.14: 1. döden, den andra classen || 2. ~

The Swedish Law of the Realm of 1734 was in use in the Grand Duchy of Finland also after incorporation into Russia in 1809. There were several dozen crimes that should be punishable by death, but Emperor Nicholas I declared in 1826 that in all other cases except crimes against the state and the murder of a member of the Imperial family the punishment should be commuted to forced labour in Siberian mines and factories; a Russian law of that had come into effect in 1822. The death penalty did not formally cease to exist for these crimes either, for which it was not applied in practice. From 1826 to 1888, at total of 3,321 Finns were sent to Siberia. Of them, 899 were sentenced individuals, whose death penalty

- had been commuted to forced labour in Siberia. Ca. 1,200 had been sentenced to prison and had voluntarily applied for converting their penalty to exile in Siberia. Juntunen 1983: 36–37, 48–55; Blomstedt 1986; Ruotsin valtakunnan vuoden 1734 laki, <http://agricola.utu.fi/julkaisut/julkaisusarja/kktk/lait/1734/>. (TS)
- 1312 *mindre brottslingar* || KK Coll. 539.29.14: 1. smärre förbrytare || 2. ~
- 1313 *brottslingar, [...] vidare.* || KK Coll. 539.29.14: brottslingar, politiska förbrytare, religions-svärmare o. s. v.
- 1314 *äro* || KK Coll. 539.29.14: 1. hafva || 2. ~
- 1315 *visst* || KK Coll. 539.29.14: wisst
- 1316 *fri* || KK Coll. 539.29.14: 1. lofli[g] || 2. ~
- 1317 *Kronan* || KK Coll. 539.29.14: kronan
- 1318 *samt* || KK Coll. 539.29.14: 1. och || 2. ~
- 1319 *erhåller* || KK Coll. 539.29.14: 1. nju[ter] || 2. ~
- 1320 *Kronan* || KK Coll. 539.29.14: kronan
- 1321 *skyldigheter* || KK Coll. 539.29.14: skyldigheter
- 1322 *friare* || KK Coll. 539.29.14: 1. till och med ~ || 2. ~
- 1323 *Kronobonden* || KK Coll. 539.29.14: kronobonden
- 1324 *Finska arbetsfångarne* || KK Coll. 539.29.14: 1. Antalet af || 2. De Finska arbetsfångarne
- 1325 *landet* || KK Coll. 539.29.14: 1. Sibirien || 2. ~
- 1326 *bränvinsbrännerier* || KK Coll. 539.29.14: brännvins-brännerier
- 1327 The Finnish Senate made two applications, in 1849 on the basis of Castrén's report and in 1863, to concentrate the Finnish

inrättningar.¹³²⁷ Det är egentligen icke brottets beskaffenhet, utan de särskildta inrättningarnes behof af arbetare¹³²⁸ och i synnerhet handverkare, som bestämmer orten, dit arbetsfångarne blifva¹³²⁹ deporterade. Emellertid gifves det äfven en Kejsrerlig Förordning¹³³⁰, som anbefaller att de allra gröfsta förbrytare skola befordras till de bakom Bajkal-sjön belägna grufvor; och såsom alla de till Sibirien deporterade Finnar höra till antalet af sådana¹³³¹ förbrytare, så utgör ifrågavarande¹³³² landsort¹³³³ deras förnämsta tillhåll.

Det nyss omnämnda landet bakom Bajkal innefattar Sibliens sydöstligaste del¹³³⁴ och lyder i administrativt hänseende under Irkutska Gouvernementet. Den Ryska Kronan¹³³⁵ äger¹³³⁶ här ganska betydliga bergverk¹³³⁷ för guld, silfver, jern och bly.¹³³⁸ Man indelar nämnda bergverk¹³³⁹ uti fem stora district, bland hvilka de mest aflägsna torde wara belägna på ett afstånd af något mera än 1000. verst ifrån hvarandra. Af Finska förbrytare finnes innom hvarje district ett större eller mindre antal; men talrikaft uppehålla sig Finnarne för det närvarande i Njertschinska Central-werket¹³⁴⁰, som är beläget på ett afstånd af 7,340 $\frac{1}{4}$ verst ifrån Petersburg och 1,324. verst ifrån Gouvernements-staden Irkutsk.

Det gifwes i nämnda bergverk¹³⁴¹ många särskildta slag af arbetsfångar, såsom handverkare, grufarbetare, guldvaskare¹³⁴², fabriks-arbetare o. s. v. De¹³⁴³ fleste af fångarne gå lösa och äro befriade ifrån all slags bevakning¹³⁴⁴, men det finnes äfven sådane¹³⁴⁵, som i följe af någon på stället föröfvad förbrytelse tvingas¹³⁴⁶ att arbeta i jern och äro ställda under en militärisk uppsigt.¹³⁴⁷ Vanliga¹³⁴⁸ arbetare äro enligt lag förpligtade att arbeta 10–12 timmar i dygnet. Arbetet fortgår dag och natt, söndag och hvardag, några få högtidsdagar oberäknade. Wid hvarje inrättning är arbetsfolket

fördeladt i tvenne flockar, af hvilka den ena hålles i arbete om dagen och den andra om natten.

612 Utom de sednast anförda slagen af arbetsfångar finnes i bergwerken ännu sådana, som i accord erhålla ett bestämdt arbete för en dag, en vecka¹³⁴⁹, en månad och till¹³⁵⁰ och med för en ännu längre tid. Så¹³⁵¹ beskaffade arbetare äro ej bundna vid¹³⁵² sitt arbete ett bestämdt antal timmar; det står dem till och med fritt att ställa för sig en annan arbetare; man fordrar af dem intet vidare¹³⁵³, än att arbetet inom den bestämda terminen behörigen fullbordas¹³⁵⁴. Till detta lyckliga slag af arbetare hör företrädeswis alla de¹³⁵⁵, som bedrifva något handtverk¹³⁵⁶. Desse äro äfven i många andra afseenden bättre lottade än de öfriga arbetarne. De kunna bland annat på allehanda sidovägar¹³⁵⁷ bereda sig betydliga¹³⁵⁸ biförtjenster, och af sjelfva kronan erhålla¹³⁵⁹ de ett rundligare underhåll än alla öfriga arbetare. Ty då en vanlig¹³⁶⁰ arbetsfånge månatligen erhåller 2. pud mjöl samt dessutom för hela året 24. Rubel¹³⁶¹ Banco Assig nationer i contant betalning, så består kronan åt hvarje handtverkare¹³⁶² utom den monatliga provianten 15. kopek¹³⁶³ samma mynt på hvarje arbetsdag.

613 Bland Finska arbetsfångar äro¹³⁶⁴ de fleste handtverkare¹³⁶⁵ och åtnjuta deras bättre¹³⁶⁶ för måner. Icke de sto¹³⁶⁷ mindre lefva de, med ganska få undantag, uti allra största armod och elände. Såsom den förnämsta orsaken härtill uppgifva Finnarne sjelfve, att de af wissa religiösa betänkligheter ej kunna förmå sig att äkta qvinnor¹³⁶⁸ af den grekiska trosbekännelsen – de enda som i¹³⁶⁹ nejden finnas; men för en ogift man¹³⁷⁰ skall det här på orten vara snart¹³⁷¹ sagdt omöjligt att komma sig upp till välstånd¹³⁷², emedan¹³⁷³ en sådan person nödgas hyra sig in hos en annan, med familj försedd förbrytare, som ingalunda¹³⁷⁴

prisoners in one place, above all at Nerčinsk, and to send a Lutheran clergyman there for them. The principle was accepted by the Russian authorities, but it was never realized in practice. Juntunen 1983: 89–93. (TS)

- 1328 *arbetare* || KK Coll. 539.29.14: ~ och i synnerhet handtverkare
- 1329 *blifva* || KK Coll. 539.29.14: 1. skola || 2. ~
- 1330 *Förordning* || KK Coll. 539.29.14: 1. ukas || 2. förordning
- 1331 *sådana förbrytare* || KK Coll. 539.29.14: 1. dem || 2. ~
- 1332 *ifrågavarande* || KK Coll. 539.29.14: ifrågawarande
- 1333 *landsort* || KK Coll. 539.29.14: 1. landsända || 2. ~
- 1334 *del* || KK Coll. 539.29.14: 1. gräns || 2. ~
- 1335 *Kronan* || KK Coll. 539.29.14: kronan
- 1336 *äger [...] betydliga* || 1. äger här en ganska betydlig || 2. har här
- 1337 *bergverk* || KK Coll. 539.29.14: bergwerk
- 1338 Since the early 18th century, the most important centres of the Siberian mining industry were in the Nerčinsk region and in the southern parts of Western Siberia, with silver and gold as their main products. Зуляр – Снытко 2014: 172–173. (TS)
- 1339 *bergverk* || KK Coll. 539.29.14: bergwerk
- 1340 *Central-verket* || KK Coll. 539.29.14: Central-werket

The town of Nerčinsk is on the River Nerča at N51°58'34" E116°35'11", but the mines (Nerčinskij zavod), founded in 1704, are near the Chinese border at N51°18'33" E119°36'54". Kaila 1914; Бардакова & al. 2009; Морозов 2009. (TS)

- 1341 *bergverk* || KK Coll. 539.29.14: bergwerk
- 1342 *guldvaskare* || KK Coll. 539.29.14: guldwaskare
- 1343 *De [...] fångarne* || KK Coll. 539.29.14: 1. De flesta arbetare || 2. De flesta bland fångarne
- 1344 *bevakning* || KK Coll. 539.29.14: bewakning
- 1345 *sådane* || KK Coll. 539.29.14: sådana
- 1346 *tvingas* || KK Coll. 539.29.14: tvingas
- 1347 Officially, when a new prisoner was brought to the mines, he was required to work the whole of his trial period in chains. According to a new regulation issued in 1845, this period was eight years for prisoners sentenced to forced labour for life. If they served the trial period without problems, they were released from chains for the rest of their sentence. The lifetime sentence was 20 years of forced labour, after which the former prisoners could settle freely in the area, but still under control of the authorities. Juntunen 1983: 81–82. (TS)
- 1348 *Vanliga [...] äro* || KK Coll. 539.29.14: 1. Alla äro de || 2. Vanliga [...] äro
- 1349 *vecka* || KK Coll. 539.29.14: vecka
- 1350 *till* || KK Coll. 539.29.14: 1. än[nu] || 2. ~
- 1351 *Så [...] timmar* || KK Coll. 539.29.14: 1. Dessa arbetare ~~är det~~ äro ej bundna wid sitt arbete ett bestämt visst antal timmar; det är dem icke en gång förmenadt || 2. ~
- 1352 *vid* || KK Coll. 539.29.14: wid
- 1353 *vidare* || KK Coll. 539.29.14: vidare
- 1354 *fullbordas* || KK Coll. 539.29.14: 1. utföres || 2. ~
- 1355 *de [...] lottade* || KK Coll. 539.29.14: 1. 1. handtverkare, hvilka derjemte åtnjuta många andra förmoner, || 2. handtverkare, hvilka äfven i många andra afseenden äro || 2. ~
- 1356 *handtverk* || KK Coll. 539.29.14: handtwerk
- 1357 *sidovägar* || KK Coll. 539.29.14: sidowägar
- 1358 *betydliga* || KK Coll. 539.29.14: 1. en || 2. ~
- 1359 *erhålla de* || KK Coll. 539.29.14: erhålla
- 1360 *vanlig* || KK Coll. 539.29.14: vanlig
- 1361 *Rubel [...] betalning* || KK Coll. 539.29.14: Rub. B[anco] i constant-betalning
- 1362 *handtverkare* || KK Coll. 539.29.14: handtwerkare
- 1363 *kopek [...] mynt* || KK Coll. 539.29.14: kop B[an]co
- 1364 *äro* || KK Coll. 539.29.14: 1. höra || 2. ~
- 1365 *handtverkare* || KK Coll. 539.29.14: handtwerkare
- 1366 *bättre* || KK Coll. 539.29.14: 1. högre || 2. ~
- 1367 *desto* || KK Coll. 539.29.14: dessto
- 1368 *qvinnor* || KK Coll. 539.29.14: 1. Grekis[ka] || 2. ~
- 1369 *i nejden* || KK Coll. 539.29.14: 1. på orten || 2. ~
- 1370 *man* || KK Coll. 539.29.14: 1. person || 2. ~
- 1371 *snart [...] omöjligt* || KK Coll. 539.29.14: 1. ganska svårt || 2. ~
- 1372 *välstånd* || KK Coll. 539.29.14: wälstånd

- 1373 *emedan* || KK Coll. 539.29.14: 1. af d[en] || 2. ~
- 1374 *ingalunda* || KK Coll. 539.29.14: 1. enligt den här gängse bruk ~ || 2. ~
- 1375 *underlåter [...] wäg* || KK Coll. 539.29.14: 1. 1. underlåter att tille[gna] || 2. att på alla upptänkliga vägar || 2. ~
- 1376 *wäg* || KK Coll. 539.29.14: wäg
- 1377 *dryckenskapslasten* || KK Coll. 539.29.14: dryckeslasten
- 1378 *viktig [...] viktigare* || KK Coll. 539.29.14: wigtig ~ wigtigare
- 1379 *vissa* || KK Coll. 539.29.14: wissa
- 1380 *arbetsfångarnes* || KK Coll. 539.29.14: 1. fångarnes || 2. ~
- 1381 *känsla* || KK Coll. 539.29.14: 1. ~ nedlagd || 2. ~
- 1382 *han* || KK Coll. 539.29.14: hon
- 1383 *taga wård* || KK Coll. 539.29.14: 1. 1. wårda sig || 2. att || 3. ~
- 1384 *wård* || KK Coll. 539.29.14: wård
- 1385 *till [...] brottslingar* || KK Coll. 539.29.14: 1. de gröfsta förbrytare || 2. ~
- 1386 *brottets* || KK Coll. 539.29.14: 1. sina || 2. ~
- 1387 *Ledd [...] erfarenhet* || KK Coll. 539.29.14: 1. Af sådan anledning || 2. ~
- 1388 *Regeringen [...] förstå* || KK Coll. 539.29.14: 1. regeringen med all makt arbetat derpå || 2. regeringen sökt med all makt || 3. regeringen förstått
- 1389 *Undantagsvis* || KK Coll. 539.29.14: Undantagswis
- 1390 *finska* || KK Coll. 539.29.14: Finska
- 1391 *motvilja* || KK Coll. 539.29.14: motwilja
- 1392 *irrläriga hustrur* || KK Coll. 539.29.14: 1. heterodoxa messalianser || 2. ~
A note in pencil for the German translator in the margin of KK Senate arch., Eccl. Exp. KD 22/5 1849 reads: *hustrur af annan religion*
- 1393 *varit* || KK Coll. 539.29.14: warit
- 1394 *de [...] förbrytarena* || KK Coll. 539.29.14: 1. Finnarne || 2. de || 3. våra Finska förbrytare || 4. ~
- 1395 *förbrytarne* || KK Coll. 539.29.14: förbrytarena
- 1396 *blifva* || KK Coll. 539.29.14: 1. i hvarje hänseende ~ || 2. ~
- 1397 *skulle* || KK Coll. 539.29.14: 1. ~ äfven || 2. ~
- 1398 *religionswård* || KK Coll. 539.29.14: religions-wård
- 1399 *vinnande* || KK Coll. 539.29.14: 1. samm[a] || 2. winnande
- 1400 Pastoral care was the only aspect of the prisoners' conditions in Siberia that Finnish authorities had any right to improve, and therefore also Castrén paid special attention to it. Juntunen 1983: 89–90. (TS)
- 1401 *Äfven* || KK Coll. 539.29.14: 1. I || 2. ~
- 1402 *hitintills* || KK Coll. 539.29.14: hitintills
- 1403 *Wisserligen* || KK Coll. 539.29.14: 1. Det || 2. ~
- 1404 *anbefaldt* || KK Coll. 539.29.14: anbefalldt
- 1405 *en* || KK Coll. 539.29.14: 1. eft[er] || 2. ~
- 1406 *likväl* || KK Coll. 539.29.14: likwål
- 1407 *fångar* || KK Coll. 539.29.14: 1. ar[betsfångar] || 2. ~

- 1408 *sjutton* || KK Coll. 539.29.14: 17
 1409 *varit* || KK Coll. 539.29.14: varit
 1410 *se sin själasörjare* || KK Coll. 539.29.14: 1. er[hålla] || 2. Her || 3. bega || 4. erhålla religion || 5. se || 6. meddela sig med en själas[örjare] || 7. ~ || 8. och ännu har ingen enda prestman besökt || 9. ~
 1411 *på [...] Finska* || KK Coll. 539.29.14: 1. med de Fin[sk]a || 2. ~
 1412 *svenska och finska* || KK Coll. 539.29.14: Svenska och Finska
 1413 The mother tongue of the Lutheran priest in Irkutsk was most likely German. Castrén's report had the result that literature in Finnish and Swedish was sent to the pastor in Irkutsk, at that time Konstantin Butzke, to be used with the Finnish- and Swedish-speaking prisoners. Juntunen 1983: 83–85. (TS)
 1414 *beklagansvärd* || KK Coll. 539.29.14: beklagansvärd
 1415 *mera än* || KK Coll. 539.29.14: 1. framför || 2. ~
 1416 *vård*. || KK Coll. 539.29.14: 1. vård. Utstött ifrån samhället, afskydd af menskligheten skulle den botfärdige brottslingen åtminstone behöfva den tröst, att || 2. vård
 1417 *Colonisterne* || KK Coll. 539.29.14: 1. De Finska ~ || 2. ~
 1418 *närvarande* || KK Coll. 539.29.14: närvarande
 1419 *slaget*. || KK Coll. 539.29.14: 1. ~ Derjemte haf skola äfven många deporterade ifrån Ehtland och i synnerhet deras barn hafva antagit det under wistelse i Sibirien antagit det Finska språket Finnarnes språk, som i den Finska colonien är det allmännast rådande. || 2. ~
 1420 *Hvad [...] tillhörde* || KK Coll. 539.29.14: 1. Det andra slaget af

underlåter¹³⁷⁵ att på loflig och oloflig väg¹³⁷⁶ tillegna sig hyresgästens lilla egendom. Kanske är äfven den hos Finska arbetsfångar allmänt rådande dryckenskapslasten¹³⁷⁷ en lika viktig¹³⁷⁸, om ej ännu viktigare orsak till deras fattigdom. Det vis¹³⁷⁹ är, att uti dessa förenade omständigheter ligger roten till de Finska arbetsfångarnes¹³⁸⁰ djupa elände.

Det är en känd sak, att familje-bandet är ett mäktigt medel till att befrämja individens både sedliga och ekonomiska förbättring. Instinctmässigt ligger hos människan den känsla¹³⁸¹, att han¹³⁸² är förpligtad ☞ taga¹³⁸³ vård¹³⁸⁴ och hägn om sin egen afvel. Denna känsla är till och med mäktig hos banditen, och man ser i Njertschinsk dagliga bevis derpå, att till¹³⁸⁵ och med de mest förhärdade brottslingar i och för uppfyllandet af sina föräldrapligter afskudda sig brottets¹³⁸⁶ ok och underkastat sig ett ordnad lefnadssätt. Ledd¹³⁸⁷ af en sådan erfarenhet har äfven Ryska Regeringen¹³⁸⁸ med all makt sökt förmå de Njertschinska arbetsfångarne att inträda i äktenskapliga förhållanden. Undantagsvis¹³⁸⁹ hafva dock de finska¹³⁹⁰ fångarne i detta afseende blifvit lemnade utan all uppmärksamhet, förmodligen af den anledning, att deras motvilja¹³⁹¹ för irrlärliga¹³⁹² hustrur varit¹³⁹³ styrelsen obekant. Emellertid kan med fullkomlig säkerhet antagas, att de¹³⁹⁴ Finska förbrytarne¹³⁹⁵ i Njertschinsk, så framt de kunde inrätta ett familjelif efter sitt sinne, skulle blifva¹³⁹⁶ mest utmärkta inwånare.

Utan tvifvel skulle¹³⁹⁷ en ändamålsenlig religionsvård¹³⁹⁸ äfven i sin mon medverka till vinnande¹³⁹⁹ af samma ändamål.¹⁴⁰⁰ Äfven¹⁴⁰¹ i detta afseende hafva de Finska fångarne hitintills¹⁴⁰² varit helt och hållet bortglömda. Wisseligen¹⁴⁰³ är det den lutherske prästen i Irkutsk anbe-
 ☞ 615 faldt¹⁴⁰⁴ att en¹⁴⁰⁵ gång hvarje år besöka de

Njertschinska grufvorna, men jag har likväl¹⁴⁰⁶ träffat Finska fångar¹⁴⁰⁷, hvilka under loppet af sjutton¹⁴⁰⁸ år icke en enda gång varit¹⁴⁰⁹ i tillfälle att se¹⁴¹⁰ sin själasörjare, och bland alla de präster, som hitintills besökt Njertschinsk, skall ingen enda hafva förmått meddela sig på¹⁴¹¹ de svenska¹⁴¹² och finska språken.¹⁴¹³ Denna omständighet är så mycket mera beklagansvärd¹⁴¹⁴, som det i synnerhet tyckes vara brottslingen, hvilken mera¹⁴¹⁵ än alla andra dödliga är i behof af religionens vård.¹⁴¹⁶

Efter att i det föregående hafva nämnt några ord om de Finska arbetsfångarne, vill jag ännu tillägga några anmärkningar om Coloniästerne¹⁴¹⁷, ehuru deras närvarande¹⁴¹⁸ belägenhet är af mig föga känd.

Af Finska Coloniäster finnas i Sibirien tvenne slag: 1° *Deporterade* och 2° *Kronobönder*. Det är egentligen Ingermanland och i synnerhet staden Petersburg, som förser Sibirien med Coloniäster af det förra slaget.¹⁴¹⁹ Hwad¹⁴²⁰ åter det andra slaget af Finska Coloniäster beträffar, så härleda de sig ifrån trakten af Narva¹⁴²¹. Desse Coloniäster tillhörde fordom den till Sibirien landsförviste Baron Ungern von Sternberg¹⁴²², men de hafva år¹⁴²³ 1802 frivilligt nedsatt sig i Sibirien och der grundlagt en liten colonie under namn af *Ryschkova*¹⁴²⁴. Vid¹⁴²⁵ sin inflyttning till Sibirien utgjorde de första Coloniästerne endast 126 personer, men sedermera har deras antal betydligt ökat genom tillkomsten af deporterade. Få¹⁴²⁶ af dessa deporterade äro likväl Finnar; de flesta bland dem härleda sig ifrån Ehstland och Liffland. Hela¹⁴²⁷ antalet af Coloniäster i Ryschkova¹⁴²⁸ uppgafs år 1840. till 700. personer, och bland dem utgjordes¹⁴²⁹ de flesta dels¹⁴³⁰ af genuina Finnar, dels af Ehstländare¹⁴³¹, hvilka sistnämnda äfven till största delen voro¹⁴³² det Finska språket mäktiga.

Finska Coloniäster härleder sig ifrån trakten af Narwa och tillhörde || 2. Hwad ~ tillhörde

1421 *Narwa* || KK Coll. 539.29.14: Narwa

1422 Baron Otto Reinhold Ludwig von Ungern-Sternberg (1744–1811), estate owner on Dagö (Hiiumaa), who was imprisoned and exiled to Siberia in 1804, being accused of killing the captain of his ship two years previously. He worked as office clerk in Tobol'sk until his death. Stackelberg s.a. [1931]: 456. (TS)

1423 *år 1802* || KK Coll. 539.29.14: 1. sedan || 2. omkring || 3. ~

1424 *Ryschkova* || KK Coll. 539.29.14: Ryschkowa

Ryžkovo is situated at N56°0'0" E71°0'. For a description of it and its development, see Granö, J. G., 1905: 6–22. (TS)

1425 *Vid* || KK Coll. 539.29.14: 1. Anta[let] || 2. Wid

1426 *Få* || KK Coll. 539.29.14: 1. Äfven || 2. ~

1427 *Hela [...] mäktiga.* || KK Coll. 539.29.14: 1. Emellertid skola Finskan vara förstadd icke blott af Finnarne, utan äfven af de flesta Ester och i synnerhet af deras barn. Hela antalet af Coloniäster i Ryschkowa uppgafs år 1840 till 700 personer, bland hvilka de flesta woro Finska språket mäktiga. || 2. ~

1428 *Ryschkova* || KK Coll. 539.29.14: Ryschkowa

1429 *utgjordes* || KK Coll. 539.29.14: 1. woro || 2. ~

1430 *dels [...] dels* || KK Coll. 539.29.14: 1. antingen ~ eller || 2. ~

1431 *Ehstländare, hvilka* || KK Coll. 539.29.14: Estländare, hwilka

1432 *voro* || KK Coll. 539.29.14: woro

- 1433 *i [...] Tobolska* || KK Coll. 539.29.14: 1. i Tobolska || 2. ~
- 1434 *eller* || KK Coll. 539.29.14: 1. ~ wid pass || 2. ~
- 1435 *Colonien består* || KK Coll. 539.29.14: 1. Colonien || 2. Denna || 3. <---> || 4. Colonien skall vara belägen på || 5. ~
- 1436 *vara* || KK Coll. 539.29.14: vara
- 1437 *Regeringen* || KK Coll. 539.29.14: regeringen
- 1438 *den [...] delen* || KK Coll. 539.29.14: 1. öfra loppet || 2. ~
- 1439 *vara* || KK Coll. 539.29.14: 1. såsom || 2. ~
- 1440 *den nya colonien* || Rysch[kowa]
- 1441 Meaning Verxne-Suëtuk, the Finnish colony founded in 1857. Granö, P., 1906: 293; Juntunen 1983: 98–101. (TS)
- 1442 *Vid* || KK Coll. 539.29.14: Wid
- 1443 *afresa* || KK Coll. 539.29.14: 1. åter[resa] || 2. ~
- 1444 *jag* || KK Coll. 539.29.14: 1. ~ redan || 2. ~
- 1445 *Ryschkowa-colonister* || KK Coll. 539.29.14: Ryschkowa-Colonister
- 1446 *men [...] ännu* || KK Coll. 539.29.14: 1. men de kände ännu || 2. ~
- 1447 *huruvida* || KK Coll. 539.29.14: huruvida
- 1448 *colonien i Ryschkowa* || KK Coll. 539.29.14: 1. Ryschk[owa] || 2. ~
- 1449 *skall* || KK Coll. 539.29.14: 1. kommer att || 2. ~
- 1450 *massan af de* || KK Coll. 539.29.14: 1. de || 2. ~
- 1451 *framdeles [...] bosatt.* || KK Coll. 539.29.14: 1. 1. för det närvarande är bosatt || 2. i framtiden || 3. ~
- 1452 *närvarande* || KK Coll. 539.29.14: närvarande
- 1453 *regeringen* || KK Coll. 539.29.14: Regeringen
- 1454 *tider* || KK Coll. 539.29.14: 1. åren || 2. ~

617 Den nyssnämnda colonien Ryschkowa är belägen i¹⁴³³ västra Sibirien inom Tobolska Gouvernementet, 400. verst söder om staden Tobolsk, eller¹⁴³⁴ 3,950.¼ verst ifrån Petersburg. Colonien¹⁴³⁵ består af tre närliggande byar, hvilka skola vara¹⁴³⁶ uppbyggda på ett af naturen mindre gynnadt ställe. Denna omständighet har hos Regeringen¹⁴³⁷ väckt tanken att få Coloniästerne i Ryschkowa öfverflyttade till Östra Sibirien, der den¹⁴³⁸ öfra delen af Jenisejska flodområdet anses vara¹⁴³⁹ ett förlofvadt land för landtmannen. Enligt det uppgjorda projektet skulle den¹⁴⁴⁰ nya colonien anläggas i Minusinska kretsen af Jenisejska Gouvernementet wid pass 5000 v[erst] ifrån Petersburg.¹⁴⁴¹ Vid¹⁴⁴² min afresa¹⁴⁴³ ifrån denna ort mötte jag¹⁴⁴⁴ en skara Ryschkowa-colonister¹⁴⁴⁵, som redan tågade till Minusinsk; men¹⁴⁴⁶ det är mig obekant, huruvida¹⁴⁴⁷ ännu andra Coloniäster följt dem i spåren. Likaså kan jag icke med bestämdhet uppgifva, om colonien¹⁴⁴⁸ i Ryschkowa skall¹⁴⁴⁹ helt och hållet upplösas, och hvar massan¹⁴⁵⁰ af de Finska Coloniästerne framdeles¹⁴⁵¹ kommer att blifva 618 bosatt. För det närvarande¹⁴⁵² torde de ännu uppehålla sig i Ryschkowa.

För de Finska Coloniästerne i Ryschkowa har Ryska regeringen¹⁴⁵³ på de sednare tider¹⁴⁵⁴ bekostat en¹⁴⁵⁵ Luthersk Präst, som stått under uppsigt af det Moskowska Domkapitlet. För¹⁴⁵⁶ en kort tid tillbaka blef denna tjänst ledig, och det är mig obekant, om den sedan¹⁴⁵⁷ hunnit besättas. Det¹⁴⁵⁸ vissa är att denna plats förr¹⁴⁵⁹ eller sednare blir besatt, då deremot den nya colonien i Minusinska området torde af¹⁴⁶⁰ Ryska Regeringen komma att i religiöst hänseende tills vidare lemnas utan all uppmärksamhet.

Skulle Styrelsen¹⁴⁶¹ finna sig för godt att förse en eller annan af dessa tre localiteter med

Prester ifrån Finland, så torde följande upplysningar dervid ej befinnas öfverflödiga:

- 1) En¹⁴⁶² Prestman i Njertsch[inska] området behöfver för sitt nödortfuga uppehälle ett underhåll af minst 800. Rubel Silfver och dessutom för¹⁴⁶³ resor inom districtet skjuts för tvenne¹⁴⁶⁴ hästar.
- 2) Presten i Minusinska kretsen kan¹⁴⁶⁵ med afseende å vissa¹⁴⁶⁶ honom tillfallande sportler och andra förmåner försörja¹⁴⁶⁷ sig med sex¹⁴⁶⁸ å sju hundra Rubel Silfver.
- ❖ 619 3) Till underhåll för Presten i Ryschkowa ❖ är¹⁴⁶⁹ ett anslag af fyra¹⁴⁷⁰ eller fem hundra Rubel Silfver erforderligt.

M. A. Castrén

- 1455 *en* || KK Coll. 539.29.14: 1. ~ särskild || 2. ~
- 1456 *För [...] tjenst* || KK Coll. 539.29.14: 1. Nu är tjensten || 2. ~
- 1457 *sedan* || KK Coll. 539.29.14: 1. redan || 2. ~
- 1458 *Det vissa* || KK Coll. 539.29.14: Den wissa
- 1459 *förr* || KK Coll. 539.29.14: 1. eft[er] || 2. ~
- 1460 *af [...] Regeringen* || KK Coll. 539.29.14: 1. tills vidare || 2. ~
- 1461 *Styrelsen [...] att* || KK Coll. 539.29.14: 1. det blifva i fråga om att || 2. styrelsen ~
- 1462 *En [...] uppehälle* || KK Coll. 539.29.14: 1. Att En Prestman i Njertsch[inska] området för sitt nödortfuga uppehälle behöfver || 2. ~
- 1463 *för* || KK Coll. 539.29.14: 1. till || 2. ~
- 1464 *tvenne* || KK Coll. 539.29.14: två
- 1465 *kan* || KK Coll. 539.29.14: 1. bör || 2. ~
- 1466 *vissa* || KK Coll. 539.29.14: 1. sina || 2. wissa
- 1467 *försörja* || KK Coll. 539.29.14: 1. åtnöja || 2. ~
- 1468 *sex [...] Rubel* || KK Coll. 539.29.14: 6–700 Rub.
- 1469 *är [...] Rub.* || KK Coll. 539.29.14: 1. är enligt nuvarande förhållanden samma proportioner ett underhåll af 500 Rub. || 2. ~
- 1470 *fyra [...] Rubel* || KK Coll. 539.29.14: 4–500 Rub.